

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший (освітньо-професійний)
Кафедра	Графіка	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	8
Групи	Г 21-1; Г 21-2		

ОСНОВИ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

Семестр 8 (весна 2025)

27 січня — 5 квітня

Викладач	Мельникова Уляна Петрівна
E-mail	melnykova@gmail.com
Заняття	За розкладом
Консультації	
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8, корпус 2, ауд. 409.
Телефон	057-706-03-50 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Лекції, практичні заняття та консультації з викладачем проходять через онлайн-включення в ZOOM, у визначені дні та години, згідно з розкладом. Додатковим офіційним джерелом комунікації студентів з викладачем є листування емейлом. В разі необхідності додаткової консультації студенти можуть розглянути з викладачем ескізи та інші питання стосовно виконання в ZOOM або, за бажанням студентів, при безпосередній зустрічі в академії в укрітті.

Умови листування:

- 1) у тексті обов'язково має бути зазначена назва дисципліни, ім'я автора, курс, група, тема завдання.
- 2) прикріплений файл з ескізами має бути у розширенні jpeg, RGB.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного вивчення предмету студенти використовують комплекс знань з дисциплін циклу професійної підготовки: «Рисунок», «Академічний живопис», «Шрифт і типографіка», «Робота в матеріалі», «Кольорознавство», «Загальний курс композиції», які вивчаються протягом курсу навчання.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичні рекомендації

- Візуальний методичний матеріал (поточні та курсові роботи студентів) з віртуального методичного фонду кафедри.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для запису лекційного матеріалу, практичних завдань, ескізів. Олівець, туш, чорнила, ручки або фломастери для каліграфії, широке і тонке перо, тримач для пера,

лінований папір для каліграфії, олівець, лінійка, транспортир. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, цифрова фотокамера тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Вразі відсутності комп'ютерної техніки всі завдання можуть виконуватись вручну графічними матеріалами.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи графічного дизайну» є навчальною дисципліною, що охоплює всі фахові спрямування підготовки студентів з плакату, станкової та книжкової графіки, викладається на кафедрі графіки Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Мета дисципліни – формування загальних та фахових компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

На підставі набутих компетентностей випускник має демонструвати програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з особливостями роботи зі шрифтом, основними методами побудови літер, типографічних композицій, опановують базові знання та уміння з написання каліграфії, вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання практичних завдань.

На підставі набутих компетентностей випускник має демонструвати **програмні результати навчання** в мистецькій діяльності:

Аналізувати, узагальнювати, стилізувати, інтерпретувати шрифт (як джерело до творчого пошуку) для виконання практичних завдань та розробки композиційних рішень; застосовувати набуті знання та навички при формуванні концепції типографічної композиції та побудові художнього образу.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи графічного дизайну» охоплює вивчення побудови шрифту, його походження, різновиди систем писемності. Застосування практичних навичок при створенні шрифтових композицій та виконанні каліграфії, застосування знань, отриманих з курсу

«Шрифт і типографіка», для вільного оперування шрифтами та втілення творчого задуму студентів. Дисципліна вивчається протягом трьох семестрів 1-2-го курсів.

Восьмий семестр - всього 60 години: 2 — лекції, 38 — практичні заняття, 20 — самостійна робота.

8 СЕМЕСТР містить 3 теми:

Тема 1. Верстка.

1.1. Розробка авторської модульної сітки.

1.2. Поліграфічні формати.

Тема 2. Розробка верстки.

2.1. Шрифтові гарнітури.

2.2. Графічні засоби виразності з використанням типографіки.

Тема 3. Розробка конструкції макета.

3.1. Проектування власного оригінал-макету.

із застосування авторської графіки, фотографій, комп'ютерних технологій (на вибір).

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми завдань розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. Самостійна робота студентів спрямована на створення практичних завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації, аналогів, дотичних до завдання та їх аналіз, виконання ескізів та прикінцевої практичної роботи. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзаменаційні перегляди. Для отримання семестрової оцінки необхідно пройти рубіжні етапи контролю у формі модульних переглядів результатів виконання практичних завдань студентів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)		Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+	98–100	задовільно	64–74	D
			A	95–97		60–63	E
			A-	90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B			незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C					

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Заняття проходять в онлайн-форматі, починаються чітко за розкладом, студентам бажано не запізнюватись. Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має запитати дозволу вийти з аудиторії. Про наявність матеріалів та інструментів студенти повинні потурбуватись заздалегідь, до початку заняття. Вітається відкрите обговорення за темою заняття, креативність, аргументоване відстоювання власної позиції, толерантне відношення студентів один до одного. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має завчасно попередити про зміни і перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами. Посилання на приєднання до конференції,

приклади виконання завдань, аналоги, завантажені готові роботи студентів знаходяться у віртуальному чаті курсу.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Не дозволяється пропускати заняття без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені). Якщо студент пропустив певну тему, він повинен відпрацювати її та на наступному занятті показати результат практичної роботи, яку він виконав самостійно.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (під час композиційного пошуку рішення практичних завдань, виконанні ескізів та оригіналів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Якщо під час рубіжного контролю помічені елементи плагіату, студент не отримує оцінку за виконане завдання.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Семестр 8: ВЕРСТКА. РОЗРОБКА КОНСТРУКЦІЇ МАКЕТА

Дата (тиждень)	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	1	лекція, практичні	Тема 1. Верстка.	4		
2	1.1	практичні	Розробка авторської модульної сітки.	4		
3	1.1	практичні	Виконання практичного завдання. Композиційні рішення.	4		
4	1.2	практичні	Поліграфічні формати.	4		
5	2	практичні	Тема 2. Розробка макета.	4		
6	2.1	практичні	Шрифтові гарнітури.	4		
7	2.2	практичні	Графічні засоби виразності у макетуванні.	4		
8	3	практичні	Тема 3. Розробка конструкції макета.	4		

потрібна значна додаткова робота для виконання усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F**— за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за творчу активність студента під час навчання: участь в обласних та всеукраїнських художніх виставках, конкурсах та олімпіадах, організації персональних виставок і творчих проєктів.

Максимальна кількість балів: 100.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

Геллер С., Кваст С. Графічні стилі: від вікторіанців до хіпстерів. — К.: ArtHuss, 2019, 296 с.

Іваненко Т. Шрифтовий дизайн/основи. Навч. Посібник. Х.: ХДАДМ, 2019. — 144 с.

Каталог кириличних шрифтів «Живий шрифт». — К.: Школа каліграфії «Арт і Я», 2018. — 64 с.

Кафедра графічного дизайну Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Презентаційне видання до 50-річчя Харківської школи графічного дизайну (1962-2012). Під ред. доц. В.Ю.Гальченка. — Х.: ХДАДМ, 2012. — 248 с.

Косів В. Українська ідентичність у графічному дизайні 1945-1989 років: монографія. — К.: Родовід, 2019. — 480 с.

Муті І. Брендинг за 60 хвилин. — Х.: «Ранок»: Фабула, 2019. — 256 с.

Допоміжна:

Ком'яхова Н. Прописи «Українська в'язь та устав». — К.: Школа каліграфії «Арт і Я», 2021. — 42 с.

Мітченко В. Каліграфія. Взаємовпливи шрифтів: теорія і практика; кирилиця і латиниця; історія і сучасність. — К.: Laurus, 2018. — 288 с.

Мітченко В. Естетика українського рукописного шрифту. — К.: Грамота, 2007. — 208 с.

Чебаник В. Прописи «Італійський курсив: латиниця та кирилиця». — К.: Школа каліграфії «Арт і Я», 2021. — 104 с.

Чебаник В. Прописи «Український скоропис: каліграфія гострим пером». — К.: Школа каліграфії «Арт і Я», 2018. — 98 с.

Шевченко В. Я. Композиція плаката: Навч. посіб. — 2-ге вид., доп./ В. Я. Шевченко. — Х.: Колорит, 2007. — 133 с.

Bauhaus / Konzeption: Droste M. — Bauhaus. — Bauhaus-Archiv Museum für Gestaltung. — Köln — London — Madrid — New York — Paris — Tokio: Taschen, 2002. — 256 S.

Molly Suber Thorpe. Mastering Modern Calligraphy : Beyond the Basics: 2,700+ Pointed Pen Exemplars and Exercises for Developing Your Style. — NY: r St.

Martin's Griffin, 2019. — 240 p. Eleanor Winters. Mastering Copperplate Calligraphy: A Step-by-Step Manual (Lettering, Calligraphy, Typography). — NY: Dover Publications Inc., 2003. — 192 p.